

Referat la poezia Riga Crypto si Iapona Enigel scrisa de Ion Barbu - a doua parte

"Muschiul crud" al poienii umbroase unde este rege Crypto reprezinta un loc al ispitei pentru Iapona Enigel aflata in drum spre soarele sudului. Cuprinsa de un somn magic, Enigel il va intalni pe Riga Crypto in acest spatiu oniric, intr-un con de umbra al gandirii treze, a spiritului. Este singurul spatiu in care doua principii diferite, materia vegetativa, reprezentata de Riga Crypto si spiritul activ al gandirii treze, reprezentat de Enigel, se pot intalni.

Sensul initiatic al baladei, superior celui al unei povesti "pitoresti", se releva in raspunsul pe care "Iapona mica, linistita" il da celor trei chemari ispititoare ale "regelui ciupearca", asemanatoare chemarilor magice ale Catalinei din Luceafarul eminescian. Ispita somnului si visului compensator, in umbra poienii (si a gandului treaz) este o treapta initiatica pentru faptura umana ce-si urmeaza drumul spre soare. Prin rezistenta in fata ispitei, Enigel devine adevaratul erou al baladei, ce va parcurge etapele nuntii alchimice dincolo de cercul Venerei (al materiei reprezentate de Riga Crypto), de cercul dissociativ al lui Mercur, "In camera Soarelui / Marelui / Nun si stea", dupa cum este prezentat in Ritmuri pentru nuntile necesare.

Insa pentru faptura de umbra si huma a Riga Crypto aceasta dorinta de a-si depasi conditia iesind in intampinarea Soarelui, pe urmele lui Enigel, devine o vina tragica, un hybris. Divinitatea solara, "mire si nun", initiator pentru Enigel, pedepseste nemilos incercarea Regelui poienii de a-si depasi conditia: Crypto devine ciupearca "nebuna", otravitoare. Pentru el sensul initiatic al ritualului este negativ, "sufletul-fantana" devine "otrava" iar roata solara, luminoasa si benefacatoare pentru Enigel, devine roata de foc ucigatoare pentru Riga Crypto.

"Sensul feminin al Luceafarului" este un reper integrat in procesul marii nunti cosmice prezente in Ritmuri pentru nuntile necesare, un ciclu poetic descinzand din "sfanta raza a Alexandriei", patria ritualurilor ezoterice, ale mortii si renasterii, privita ca sursa a cunoasterii oculte in Grecia "pura ipoteza morala" evocata de opera barbiana.

Stilul acestei creatii este specific etapei Uvedenrodilor, cultivand o muzicalitate interioara a poeziei, ca expresie a ritmurilor universale, a "euritmiei" cosmice, opusa acelei sonoritati superficiale ce caracterizeaza "poezia lenesa" a "pastisului folcloric". Astfel, aparitia Iaponei Enigel este subliniata de rima in "el" a carei sonoritate cristalina sugereaza lumea gheturilor din care porneste eroina: "Pe-acelasi timp traia cu el / Iapona mica, linistita / Cu piei, pe nume Enigel". Dimpotriva, sonoritatea inchisa a vocalei u evoca locul tainic, misterios al umbrei unde isi are salasul Regele Crypto: "Prin aer ud, tot mai la sud, / Ea poposi pe muschiul crud".

Imaginile oximoronice incifreaza si plasticizeaza in acelasi timp elementele cheie ale baladei: "Lampile de ghiata" ce vegheaza in iarna lumea nordului de unde pleaca Enigel reprezinta cei doi poli ce-i definesc existenta: gheata existentei de zi cu zi si lumina la care poporul sau aspira necontenit in visele sale privitoare la soarele benefactor.